

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 159/2015-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. marca 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Matúšom Hribom, Advokátska kancelária, Na hradbách 5, Bardejov, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 11 CoP 217/2014 zo 17. júna 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. septembra 2014 prostredníctvom elektronickej podateľne doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]

██████████ (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom (v petite sťažnosti nesprávne označené rozhodnutie ako uznesenie, pozn.) Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 CoP 217/2014 zo 17. júna 2014 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva:

„Krajský súd v Bratislave zo dňa 17.06.2014, č. k. 11CoP/217/2014-313 potvrdil prvostupňové rozhodnutie, ale v odôvodnení svojho rozsudku sa uspokojil len s prevzatím skutkového stavu a právnym posúdením veci tak ako ho zistil prvostupňový súd a opätovne ponechal odvolacie dôvody ako aj navrhované dôkazy bez povšimnutia...

Nezáujem odvolacieho súdu objasniť skutočný stav veci a vysporiadať sa s navrhnutými dôkazmi v odôvodnení preukazuje písomne vyhotovenie potvrdzujúceho rozsudku zo dňa 17.06.2014, č. k. 11CoP/217/2014-313, ktoré obsahuje len faktické prevzatie skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom.

Odvolací súd svojim neefektívnym a musím zdôrazniť nezodpovedným prístupom v tak citlivej veci akou je úprava práv a povinností rodičov k maloletému a bez potrebnej náležitej starostlivosti nedôvodne zamietol odvolanie a tým sa konanie neprimerane predĺžilo a vzniknuté prieťahy išli na vrub profesijnému životu sťažovateľky a psychickému stavu maloletého...

Nepresne zistený skutkový stav prvostupňovým rozhodnutím, nedôvodné zamietnutie odvolania a následné potvrdenie prvostupňového rozsudku odvolacím súdom s paušálnym odôvodnením ako aj odmietanie pristúpiť k objektívnemu znaleckému dokazovaniu odoprelo sťažovateľke ústavné právo na súdnu ochranu a porušilo aj jej právo na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov.

Sťažovateľka má ďalej za to, že v súvislosti s postupom a rozhodovacou činnosťou súdov bolo porušené aj jej ústavou garantované právo pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy SR a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (zákon č. 209/1992 Zb.)“

Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„I.) Základné práva sťažovateľky na súdnu ochranu čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR ako aj právo pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy SR a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením (pozn. správne rozsudkom) Krajského súdu Bratislava zo dňa 17.06.2014, č. k. 11CoP/217/2014-313, porušené boli.

II.) Rozsudok Krajského súdu Bratislava zo dňa 17.06.2014, č. k. 11CoP/217/2014-313 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

III.) Porušovateľ je povinný zaplatiť sťažovateľke náhradu trov konania vo výške 276,40 € do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet právneho zástupcu sťažovateľov.

IV.) Porušovateľ je povinný zaplatiť sťažovateľke primerané finančné zadostučinenie vo výške 5.000 € do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet sťažovateľky.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd

skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu by bolo možné hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02).

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 8 ods. 2 dohovoru štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

1. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu

Z postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tiež by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Vychádzajúc z uvedených právnych názorov, ústavný súd na účely posúdenia opodstatnenosti sťažnosti preskúmal namietaný rozsudok krajského súdu.

Po preskúmaní rozsudku krajského súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľky nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu v rozsudku, resp. jeho odôvodnenia. Ústavný súd nezistil, že by krajským súdom aplikovaný

postup pri odôvodňovaní rozsudku a pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného rozsudku krajského súdu v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Ústavný súd nezistil, že by posudzovaný rozsudok krajského súdu bol svojvoľný alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobený v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnený.

Podľa ustanovenia § 219 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Krajský súd postupoval v zmysle citovaného ustanovenia, pokiaľ v odôvodnení v prvom rade poukázal na správnosť dôvodov súdu prvého stupňa, s ktorými sa stotožnil, a následne využil oprávnenie doplniť tieto dôvody na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku konštatoval:

„Na potvrdenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd dopĺňa, že odvolacia námietka odporkyne týkajúca sa skutočnosti, že súd vychádzal len zo záverov znaleckého posudku nie je dôvodná. Ako sa konštatuje v odôvodnení rozhodnutia súdu prvého stupňa súd vychádzal nie len zo záverov znaleckého posudku, ale aj z ďalších skutočností, ktoré majú zabezpečiť stabilitu výchovného prostredia maloletého. Odvolací súd sa nestotožňuje s názorom odporkyne, že vo veci bol potrebný vypracovať kontrolný znalecký posudok, keď podľa názoru odvolacieho súdu znalec dostatočne odpovedal na otázky potrebné pre rozhodnutie o zverení maloletého. Pre maloletého je predovšetkým potrebná stabilita pomerov a nie prostredie, ktoré je plné napätia a nedorozumení, keď maloletého uvedená situácia zatažuje. Z obsahu spisu vyplýva, že maloletý má dobrý vzťah k obidvom rodičom a preto bolo vhodné a potrebné, aby rodičia akceptovali uvedenú situáciu a pokúšali sa v záujme maloletého vec riešiť zmierlivo a dohodou. Obaja partneri sa musia

naučiť zvládať emócie, nepoužívať nástroje vydierania a pomsty, či iné neférové postupy vo vzájomnej komunikácii. Pre rozhodovanie súdu vo veciach starostlivosti o maloleté deti je prioritou záujem maloletého dieťaťa a snaha utvoriť stav spravodlivej rovnováhy medzi záujmom dieťaťa a jeho rodičov, pričom zvláštny význam sa kladie na záujem dieťaťa, ktorý môže mať prednosť pred záujmom rodiča. Odvolací súd nepovažoval za potrebné zaoberať sa namietanou duševnou poruchou odporkyne, keďže z obsahu spisu nevyplýva, že u odporkyne ide o duševnú poruchu a taktiež nevyplýva, že táto by mala byť prekážkou v starostlivosti o maloletého. Negatívom na strane odporkyne je nestabilita jej povahy a nepredvídané rozhodnutia, ktoré do budúcnosti nemôžu byť v záujme maloletého dieťaťa. Ani znalec netvrdil v znaleckom posudku, že odporkyňa trpí duševnou poruchou. Pre posúdenie zverenia maloletého je rozhodujúci záujem maloletého, ako aj osobnostné charakteristiky rodičov, pričom zverenie maloletého do osobnej starostlivosti niektorého z rodičov je komplexnou otázkou, ktorú súd prvého stupňa správne vyhodnotil. Znalec sa taktiež vyporiadal aj s otázkou prípadného užívania psychotropných látok u navrhovateľa, keď uviedol, že táto skutočnosť by vyplynula z vykonaných testov, odvolací súd poukazuje aj na skutočnosť, že samotná odporkyňa priznala, že toto obvinenie uviedla z dôvodu, aby nestratila maloleté dieťa. Správne upravil súd prvého stupňa aj styk odporkyne s maloletým, keď ani prvostupňový súd ani odvolací súd nespochybňuje potrebu starostlivosti o maloletého zo strany obidvoch rodičov. Odvolací súd zdôrazňuje, že pre posúdenie vhodnosti prostredia je rozhodujúca taktiež otázka miery tolerancie rodiča, ktorému bolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti voči druhému rodičovi, či už ide o akceptovanie jeho výchovných postupov, kontaktu tohto rodiča s maloletým dieťaťom, nespochybňovanie druhého rodiča a podporovanie rodiča k dobrému vzťahu dieťaťa k druhému rodičovi. Vzhľadom na vzťah maloletého k obidvom rodičom by rodičia a najmä matka mali konečne pochopiť, že pre jeho zdravý a priaznivý vývoj je najoptimálnejšia dohoda medzi rodičmi pri úprave otázok súvisiacich s maloletým, aby dieťa vyrastalo v prostredí plnom lásky a harmónie. Uvedená dohoda medzi rodičmi by bola vhodná najmä v budúcnosti, keď dieťa nastúpi na školskú dochádzku, aby dieťa nebolo opätovne vystavené stresu a napätiu z toho, aby svojim prejavom neublížilo niektorému z rodičov. Ak rodičia nie sú v záujme dieťaťa

schopní sa dohodnúť, musia akceptovať súdne rozhodnutie, ktoré vychádza predovšetkým zo záujmu dieťaťa.“

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil žiadnu skutočnosť, na základe ktorej by mohol konštatovať, že napadnutým rozsudkom krajského súdu boli porušené základné práva sťažovateľky podľa čl. 19 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 8 ods. 2 dohovoru.

Keďže podľa názoru ústavného súdu neexistuje medzi rozsudkom krajského súdu a označenými základnými právami taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie, ústavný súd túto časť sťažnosti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy rozsudkom krajského súdu

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02).

Zo samotného podania sťažovateľky vyplýva, že napadnuté konanie bolo právoplatne skončené pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, t. j. v čase, keď porušenie označeného základného práva na súde, ktorý sťažovateľka označila za účastníka konania, už netrvalo

a konanie o jej sťažnosti pred ústavným súdom nebolo spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (mutatis mutandis I. ÚS 6/03).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti, a pretože sťažovateľka sa v predmetnej veci domáhala ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v čase, keď v označenom konaní pred krajským súdom namietané porušenie práva už netrvalo, a teda bola odstránená jej právna neistota, pripadalo do úvahy odmietnutie predmetnej ústavnej sťažnosti aj pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Ústavný súd považuje za potrebné na tomto mieste uviesť, že sťažnosť v tejto časti mohla byť odmietnutá aj pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Vychádzajúc z obsahu podania, ústavný súd konštatuje, že podaná sťažnosť v časti týkajúcej sa tvrdenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom, ktoré sú ustanovené v § 20 ods. 1 a 3 a § 50 ods. 1 písm. b) zákona o ústavnom súde.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania, okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu

domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. I. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, III. ÚS 380/2011). Ustanovenie § 20 zákona o ústavnom súde sa v celom rozsahu vzťahuje na sťažnosť podľa § 49 a nasl. zákona o ústavnom súde.

Podľa § 50 ods. 1 písm. b) zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody.

Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde), a až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

Jedným z dôvodov na odmietnutie návrhu (sťažnosti) je aj nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí, pričom k obligatórnym náležitostiam návrhu na začatie konania patrí podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde aj návrh na rozhodnutie (petit), ktorý musí byť vymedzený presne, určito, zrozumiteľne a pritom tak, aby zodpovedal právomoci, ktorú môže ústavný súd uplatniť v príslušnom type konania, teda takým spôsobom, aby mohol byť právne nespochybniteľným východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu v uvedenej veci (m. m. III. ÚS 17/03, III. ÚS 234/04, IV. ÚS 15/08).

V danom prípade sťažovateľkou (ktorá je zastúpená advokátom, tzn. kvalifikovaným právnym zástupcom) navrhovaný petit v časti namietaného porušenia čl. 48 ods. 2 ústavy uvedeným požiadavkám zjavne nezodpovedá. Napriek tomu, že z textu sťažnosti podanej sťažovateľkou vyplýva, že sťažovateľka namieta porušenie práva na prejednanie veci bez

zbytočných priehov postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 CoP 217/2014, petit sťažnosti nekorešponduje s jej argumentáciou uvedenou v tejto časti sťažnosti. Z petitu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka namieta len rozsudok krajského súdu, postup krajského súdu pri rozhodovaní, teda prerokúvanie veci, však už nenamieta, teda nežiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie jej práva na prejednanie veci bez zbytočných priehov postupom krajského súdu. Nevyhnutnou podmienkou postupu ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde je, aby ústavný súd najprv vyhovel sťažnosti podanej podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a svojím rozhodnutím vyslovil, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené základné práva, avšak takáto požiadavka nie je v petite sťažovateľkou podanej sťažnosti obsiahnutá v časti namietaného porušenia práva na prejednanie veci bez zbytočných priehov.

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 267/08).

Na záver ústavný súd uvádza, že z dôvodu nesplnenia náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovenej v § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde mohol odmietnuť podanú sťažnosť ako celok.

Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde sa k návrhu na začatie konania musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

Citované ustanovenie § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde výslovne ustanovuje, že k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom (alebo komerčným právnikom), ak zákon o ústavnom súde neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom. Návrhom v zmysle uvedeného ustanovenia sa rozumie každé podanie, ktorým sa začína niektorý typ konania pred ústavným súdom, teda aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

K sťažnosti priložené splnomocnenie pre advokáta z 5. januára 2012 je udelené takto: *„Splnomocniteľ splnomocňuje týmto plnomocenstvom splnomocnenca, aby ho zastupoval vo všetkých veciach pred súdmi, notármi, štátnymi orgánmi a inými právnymi subjektmi, najmä splnomocňuje splnomocnenca na to, aby prijímal doručené písomnosti, podával návrhy a žiadosti, uzavieral zmiery, uznával uplatnené nároky, vzdával sa nárokov, podával opravné prostriedky, vzdával sa ich, vymáhal nároky, plnil nároky, nahliadal do spisov a pod. a to všetko i vtedy, keď je podľa právnych predpisov potrebné osobitné splnomocnenie.“*

Ústavný súd na tomto mieste zdôrazňuje, že v prípadoch obligatórneho zastúpenia navrhovateľa advokátom v konaní pred ústavným súdom je základným procesným prameňom práva ustanovenie § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Citované zákonné ustanovenie procesného poriadku (vo vzťahu k iným právnym predpisom ide o predpis *lex specialis*) vymedzuje nevyhnutné náležitosti právneho zastupovania v konaní pred ústavným súdom, ktoré musia byť splnené a ktoré nie je možné zmluvne ani inak obmedziť.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky v nej obsiahnutými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. marca 2015